3.3. Kur'an Hz. Muhammed'e İndirilmiştir

Allah Teâlâ (c.c.) insanı yaratmış, onu sahipsiz ve kendi hâline bırakmamıştır. Onunla devamlı irtibat ve iletişim hâlindedir. Onunla konuşur ve onu dinler. Bu durum, bütün insanlar için geçerlidir. Fakat Cenab-ı Hak, insanlar içinden seçtiği peygamberlerle daha özel manada konuşur. Onlara dinî buyrukları vahyeder. Bu konuyu ele alan ayet-i kerimede şöyle buyrulur:

24 Elmalılı, Hak Dini, C 5, s. 29-30.
25 Elmalılı, Hak Dini, C 5, s. 30.
26 Elmalılı, Hak Dini, C 5, s. 30.
27 Fussılet suresi, 44. ayet.
28 bk. Al-i İmran suresi 138. ayet; A'râf suresi, 158. ayet; Sebe' suresi, 28. ayet.
29 Çelik, Hakk'ın Daveti, C 3, s. 600.

"Allah (c.c.) bir insanla ya vahiyle veya perde arkasından konuşur. Yahut ona kendi izniyle dilediğini vahyedecek bir elçi gönderir. Doğrusu O, çok yücedir, her hükmü ve işi hikmetli ve sağlam olandır."[30]

Ayet-i kerimeye göre Allah Teâlâ (c.c.) kullarına üç yolla hitap eder, onlarla konuşur:

Birincisi vasıtasız olarak kulunun kalbine vahyeder. Bu şekilde vahy, sözün ruhani bir yolla vasıtasız olarak insanın içine doğması ve alınması hâlinde ortaya çıkar. Bu tür vahiy, hem peygamberler hem de insanlardan bazıları için söz konusudur. Peygamberlere uykuda gelen vahiy buna örnek teşkil eder. Kendine bu tarz bir vahiy gelen peygamber uyandığı zaman kalbinde doğruluğu kesin bir bilgi bulur ve onun vahy eseri olduğuna yakîni bir şekilde inanır. Peygamberlerin dışındakilere yapılan bu şekil vahy ise ilham anlamındadır. Nitekim Hz. Musa'nın (a.s.) annesine[31] ve Hz. İsa'nın (a.s.) havarilerine[32] bu tarzda vahyolunduğu belirtilir.

İkincisi, Peygamberine perde arkasından vahyeder. Bunda da vahiy meleği Cebrail'in (a.s.) aracılığı söz konusu değildir. Allah Teâlâ (c.c.) bazı cisimlerde ve kulaklarda söz yaratıp işittirir. Bu söz doğrudan doğruya kalbe değil, kulaktaki işitme gücüne söylenir ki perde arkasından olması bu yönüyledir. Ayrıca bu tarz bir iletişimde sözü dinleyen konuşanı göremez. Sadece kendisine yakın bir yerden harikulâde bir şekilde hitap eden gizli bir varlık olduğunu anlar.[33] Allah Teâlâ'nın (c.c.) Hz. Musa (a.s.) ile Tûr Dağı'nda konuşması bu neviden bir konuşmadır.[34]

DÜŞÜNELİM-ÖĞRENELİM

Peygamberimiz'in (s.a.v.) Kur'an vahyini alması açısından şu ayetler üzerinde düşününüz ve vahiy olayının nasıl gerçekleştiğini anlamaya çalışınız:

"Resulum! Sana vahyedilen ayetleri hemen ezberleyip bellemek için dilini kıpırdatma. Çünkü onu senin kalbinde toplayıp ezberletmek de, onu dilinde akıtıp okutmak da bize aittir. Biz onu sana okuduğumuzda, sen de onun okunuşunu tâkip et. Sonra onu açıklamak da elbette bize ait bir iştir."

(Kıyâmet suresi, 16-19. Ayetler)

"Hak olan, hakimiyetin gerçek sahibi olan Allah (c.c.) yüceler yücesidir. Resulum! Sana vahyedilmesi henüz tamamlanmadan önce unutma endişesiyle Kur'an'ı okumakta acele etme! "Rabbim! Benim ilmimi artır!" diye dua et."

(Taha suresi, 114. ayet)

Üçüncüsü ise bir melek vasıtasıyla vahyeder. Bu tür vahiyde Allah Teâlâ (c.c.) vahyini bildirmek üzere Cebrail'i (a.s.) aracı olarak gönderir. Kur'an-ı Kerim'in Peygamberimiz'e (s.a.v) vahyi umumiyetle bu üçüncü yolla olmuştur. Bu tür vahy de farklı şekillerde gerçekleşir. Çoğu kere Cebrail (a.s.) Peygamberimiz'e (s.a.v.) görünmeden gelir, ona Allah'ın (c.c.) ayetlerini vahyeder.

30 Şûrâ suresi, 51. ayet.
31 bk. Taha suresi, 38-39. ayetler; Kasas suresi, 7. ayet.
32 bk. Mâide suresi, 111. ayet.
33 bk. Çelik, Hakk'ın Daveti, C 4, s. 450; Tefsir Usulü ve Tarihi, s. 48.
34 bk. Taha suresi, 11-23. ayetler; Kasas suresi, 30-35. ayetler.

Bazen vahiy meleği melekiyetten sıyrılıp insan şekline bürünür. Nitekim vahiy meleği bazen insan şeklinde gelerek Resulullah'ın (s.a.v) mübarek elini tutmuş[35], hanımlarının yanında fakat onlara görünmeden Peygamberimiz'le (s.a.v.) konuşmuş[36], bazen de sahabeden Dihyetü'l-Kelbî suretinde gelerek yine Efendimiz'le konuşmuştur.[37] Peygamberimiz'in (s.a.v.) Cebrail'i (a.s.) asli suretinde görüp ondan vahiy aldığı da olmuştur ki bunun iki kez gerçekleştiği yönünde ayetlerde işaretler bulunmaktadır.[38]

OKUMA PARÇASI

Şu hadise, Efendimiz'in (s.a.v.) kalbine inen Kur'an-ı Kerim karşısında nasıl bir titizlik, dikkat ve uyanıklık hâlinde olduğunu göstermeye yeter:

Kinde kabilesinin temsilcileri hicri 10. yılda altmış veya seksen kişi olarak gelip, Mescid'de bulunan Peygamber Efendimiz'in (s.a.v.) huzuruna çıkmışlardı. Resulullah (s.a.v.):

"Allah beni hak bir dinle peygamber gönderdi ve bana bir de kitab indirdi. O kitaba batıl ne önünden, ne de ardından yaklaşabilir!" buyurdu. Kinde temsilcileri:

"Bize ondan biraz okuyup dinletebilir misin?" dediler. Resulullah (s.a.v.) Saffât suresinin başından okumaya başladı:

"Yemin olsun saf saf dizilenlere, haykırıp sürenlere, zikir okuyanlara ki sizin ilahınız tek bir ilahtır. O, göklerin, yerin ve bunlar arasında bulunan her şeyin Rabbi, aynı şekilde doğuların da Rabbidir." (Saffât suresi, 1-5. ayetler)

Allah Resulü (s.a.v.) bu ayetleri okuyup susmuştu. Hiç kımıldamadan duruyordu. Gözleri yaşarmış, gözyaşları sakalına doğru akmaya başlamıştı. Kindeliler:

"Biz senin ağladığını görüyoruz!? Yoksa seni gönderen zattan korktuğun için mi ağlıyorsun?" dediler. Peygamber Efendimiz (s.a.v.):

"Beni korkutan ve ağlatan, Allah'ın beni kılıcın ağzı gibi ince ve keskin olan dosdoğru bir yol üzere göndermiş olmasıdır ki ondan azıcık eğrilsem helak olurum!" buyurduktan sonra:

"Eğer istesek elbette sana vahyettiğimiz Kur'an'ı hafızalardan ve yazıldığı sayfalardan tamamen silip yok ederiz; sonra bize karşı onu yeniden elde etmene yardımcı olacak bir destekçi bulamazsın." (İsrâ suresi, 86. ayet) ayetini okudu. Bunun üzerine Kinde temsilcileri müslüman oldular.

(bk. İbn Hişam, Sire, C. 4, s. 254; Ebû Nuaym, Delâil, C. 1, s. 237-238; Halebi, İnsanu'l-uyûn, C. 3, s. 260)

Kur'an'ın Peygamber Efendimiz'in (s.a.v.) kalbine indirilişi hakkında şöyle buyrulur:

"De ki: Cebrail'e (a.s.) kim düşmansa şunu iyi bilsin ki daha önce gönderilen kitapları doğrulayan, mü'minlere bir doğru yol rehberi ve müjdeci olan Kur'an'ı Allah'ın (c.c.) izniyle senin kalbine o indirmiştir."[39]

35 bk. Ebû Dâvûd, Sünnet 9.
36 Ahmed b. Hanbel, Müsned, C 4, s. 150.
37 Buhari, Fedâilü'l-Kuran, 1.
38 bk. Tekvîr suresi, 23. ayet; Necm suresi, 13. ayet; bk. Cerrahoğlu İsmail, Tefsir Usulü, s.45-47.
39 Bakara suresi, 97. ayet.

Aynı hususa Şuarâ suresinde ise şöyle yer verilir:

"Şüphesiz ki Kur'an, Alemlerin Rabbinin indirdiği bir kelamdır. Onu Ruhu'l-Emin Cebrail, uyarıcılardan olasın diye apaçık bir Arapça lisan ile senin kalbine indirmiştir."[40]

Vahiy hadisesinde normalde Cebrail (a.s.), vahyi Allah Resulü'ne (s.a.v.) okuyor, böylece işittiği ayetlerin lafız ve manaları Efendimiz'in (s.a.v.) kalbine iyice yerleşiyordu.

Kur'an'ın Peygamber Efendimiz'in (s.a.v.) "kalbi üzerine" indirildiği ifadesinde, vahyin kalbin üzerindeki etkisine ve kuvvetine dikkat çekilmektedir. Vahiy, kalbin üzerine yani şuur ve şuuraltının bütün bölümlerine inerek oraya sağlam bir şekilde yerleşir. Böylece, kalbi her yönden tamamen kaplayıp kuşatarak büyük bir kesinlik ve karşı konulamaz bir hüküm ifade eder. Vahiy, diğer bütün his ve idrakleri devre dışı bırakarak kalbe yerleşince onunla amel etmek ve onu diğer insanlara ulaştırmak bir zaruret hâline gelir.[41]